

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către reprezentantul Societății cu răspundere limitată „Dina-Cociug”, avocatul Vasile Lungu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Spînu împotriva Societății cu răspundere limitată „Dina-Cociug” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Dina-Cociug” și menținută hotărârea Judecătoriei Ciocana, municipiul Chișinău din 02 decembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 21 septembrie 2016, Vladimir Spînu a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Dina-Cociug” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, a încheiat cu pârâta contractul individual de muncă nr. 1 din 12 ianuarie 2009, conform căruia a fost angajat în funcția de maestru sector în Secția de montare din cadrul SRL „Dina-Cociug”, pentru o perioadă nedeterminată.

Menționează că, și-a exercitat cu onestitate și diligență sporită toate obligațiile asumate prin contract, iar pretenții și obiecții din partea clienților angajatorului nu au existat.

Susține că, la un moment dat, relațiile sale cu unul din conducătorii SRL „Dina-Cociug” s-au înrăutățit, din motive pe care nu le cunoaște.

Afirmă că, deseori a fost intimidat și i-a fost propus să scrie personal cerere de demisie, deși, își îndeplinea toate atribuțiile funcției.

Relevă că, în legătură cu faptul că, nu existau motive de a fi concediat, pârâta, prin ordinul nr. 197 C din 11 iulie 2016, a exclus din statele de personal funcția de maistru în Secția de montare, începând cu data de 11 septembrie 2016.

Invocă că, de fapt, în unitate mai activează și alți maiștri, care la moment exercită exact aceleași atribuții, pe care el le exercita în funcția de maistru.

Declară că, SRL „Dina-Cociug” nu avea necesitatea stringentă de a reduce o funcție, iar motivele indicate în ordin sunt pur formale, nefondate și nu au nici un suport, deoarece unitatea nu a fost în realitate afectată economic.

Menționează că, prin ordinul pârâtei nr. 276 C din 08 septembrie 2016 a fost concediat din funcția de maistru de sector în Secția de montare, cu desfacerea contractului individual de muncă nr. 1 din 12 ianuarie 2009, începând cu data de 12 septembrie 2016.

Consideră că, ordinul pârâtei enunțat este ilegal, deoarece a fost emis cu încălcarea gravă și evidentă a normelor Codului muncii.

Sușține că, ordinele menționate nu sunt în nici într-un mod motivate din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la reducerea statelor de personal, fapt ce contravine art. 88 alin. (1) lit. a) din Codul muncii.

Afirmă că, contrar prevederilor art. 88 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, angajatorul nu i-a propus un alt loc de muncă în cadrul SRL „Dina-Cociug”, ceea ce denotă din nou intenția angajatorului de a înceta raporturile de muncă anume cu el și nu a mai avut intenția de a mai continua careva raporturi cu el.

Relevă că, în cadrul unității existau locuri de muncă vacante, însă angajatorul a redus anume funcția, pe care el o deținea, fapt ce contravine art. 88 alin. (1) lit. d) din Codul muncii.

Mai relevă că, la concediere, pârâta nu a ținut cont de art. 183 din Codul muncii, care prevede că, în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă. Or, el a îmbunătățit modul de muncă și l-a ușurat printr-o invenție.

Solicită anularea ordinului pârâtei nr. 276 C din 08 septembrie 2016 cu privire la concediere, restabilirea sa în funcția de maistru de sector al Secției de montare din cadrul SRL „Dina-Cociug” și încasarea de SRL „Dina-Cociug” a salariului mediu pentru absența forțată de la lucru, începând cu data concedierii până la data emiterii hotărârii judecătorești, a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 02 decembrie 2016 acțiunea a fost admisă parțial, a fost anulat ordinul SRL „Dina-Cociug” nr. 276 C din 08 septembrie 2016 cu privire la concediere, a fost restabilit Vladimir Spînu în funcția de maistru al Secției de montare din cadrul SRL „Dina-Cociug” și au fost încasate de la SRL „Dina-Cociug” în beneficiul lui Vladimir Spînu salariul mediu pentru absența forțată de la lucru pentru perioada 12 septembrie 2016 – 02 decembrie 2016 în mărime de 8829,20 lei, suma de 3000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, iar în total suma de 14829,20 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. Au fost încasate de la SRL „Dina-Cociug” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 354,87 lei și cheltuielile legate de citarea părților în instanța de judecată în sumă de 28,70 lei, iar în total suma de 383,57 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 a fost respins apelul declarat de către SRL „Dina-Cociug” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La data de 03 noiembrie 2017, reprezentantul SRL „Dina-Cociug”, avocatul Vasile Lungu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

Menționează că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor invocate de către recurentă în cererea de apel, încălcând, astfel, prevederile art. 390 alin. (2) CPC.

Susține că, instanțele judecătorești greșit au concluzionat că, concedierea intimatului nu a avut loc cu acordul preliminar scris al organului sindical, deoarece intimatul nu a prezentat nici un înscris, care ar confirma că, el este membru de sindicat, iar recurenta era obligată să solicite acordul scris al sindicatelor.

Afirmă că, prin scrisoarea Consiliului regional sindical „Moldova-Business-Sind” Ciocana, mun. Chișinău nr. 06 din 06 aprilie 2017 a fost confirmat faptul că, Organizația sindicală primară a SRL „Dina-Cociug” a depus la data de 18 decembrie 2013 declarație despre desființarea sa și încetarea colectării cotizațiilor sindicale de la foștii membri de sindicat, iar ca urmare, aceasta a fost exclusă din lista membrilor Organizației sindicale teritoriale Ciocana, mun. Chișinău „Moldova-Business-Sind” începând cu luna ianuarie 2014, iar ultima cotizație sindicală în această organizație sindicală primară a fost transferată la Consiliul regional sindical „Moldova-Business-Sind” Ciocana, mun. Chișinău la data de 02 mai 2013 pentru lunile ianuarie-februarie 2013 în sumă de 3500 lei.

Relevă că, din borderoul de plată a salariului și plăților aferente acestuia rezultă că, pentru anul 2013, recurentei i-a fost reținută suma de 327,52 lei, cu titlu de cotizație de membru de sindicat, iar pentru anii 2014-2016, o astfel de reținere nu a avut loc.

Invocă că, până în prezent, ordinul recurentei nr. 197 C din 11 iulie 2016 cu privire la efectuarea măsurilor organizatorice în legătură cu reducerea numărului de personal nu este contestat și nici intimatul nu a solicitat declararea nulității acestuia.

Declară că, intimatul nu a respectat procedura prealabilă de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară. Or, conform pct. 15.2 din Statutul SRL „Dina-Cociug”, litigiile apărute în legătură cu încheierea, executarea, modificarea și încetarea sau alte pretenții ce decurg din prezentul statut vor fi supuse în prealabil unei proceduri amiabile de soluționare.

Menționează că, conform art. 88 alin. (1) lit. g) din Codul muncii, la data de 12 iulie 2016, în adresa Agenției pentru ocuparea forței de muncă Botanica, mun. Chișinău a fost expediată informația privind disponibilizarea salariaților nr. 129 din 11 iulie 2016, iar conform avizului de recepție, ultima a recepționat informația privind disponibilizarea salariaților la data de 13 iulie 2016.

Susține că, conform art. 88 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, o dată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, angajatorul

va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (un alt post) în cadrul unității respective.

Afirmă că, de fapt, salariatului preavizat trebuie să i se propună transferul la un alt loc de muncă permanent în cadrul aceleiași unități cu acordul scris al părților conform prevederilor art. 74 alin. (1) și (3) din Codul muncii.

Relevă că, un alt loc de muncă, în acest caz, se propune salariatului, mai întâi de toate, ținând cont de specialitatea, profesia, calificarea, funcția acestuia - condiție de bază a art. 49 alin. (1) lit. d) și art. 68 alin. (2) lit. f) din Codul muncii, reieșind din obligația angajatorului de a respecta condițiile contractului individual de muncă și a-i oferi salariatului un loc de muncă. În cazul lipsei unui loc de muncă conform specialității, profesiei, calificării, funcției, salariatului preavizat poate fi propusă orice altă muncă vacantă existentă în cadrul unității.

Invocă că, necătând la faptul că, legiuitorul a prevăzut această obligație a angajatorului, la data de 11 iulie 2016, recurenta nu avea careva funcții vacante, care i-ar permite intimatului de a fi angajat în altă funcție cum prevede legea.

Mai invocă că, conform adevărului se constată faptul că, la data de 11 iulie 2016, data emiterii ordinului de preavizare, angajatorul deținea următoarele funcții vacante și, anume, contabil; energetic principal; specialist protecția sănătății și securității muncii; electromecanic; manager în activități comerciale; specialist coordonator; conducător auto; inginer proiectant; montator sisteme și echipamente sanitare; muncitor auxiliar și electrozanosudor.

Declară că, pentru funcțiile enunțate, atât legiuitorul, cât și regulamentul intern prevede deținerea anumitor certificate și/sau diplome de perfecționare, ce i-ar permite intimatului de a lucra în una din funcțiile vacante existente la acel moment.

Menționează că, prin procesul-verbal din 15 decembrie 2016, întocmit după emiterea hotărârii primei instanțe, recurenta a încercat să execute benevol hotărârea, propunându-i intimatului două funcții vacante și, anume, conducător auto (toate categoriile) și muncitor auxiliar depozitul central, iar intimatul a refuzat funcțiile propuse, fapt confirmat prin semnăturile membrilor comisiei, Angela Beșleagă Ala Sufrai și Liubovi Mărjineanu, în prezența intimatului, care a refuzat să semneze procesul-verbal.

Sușține că, prin ordinul nr. 412 C din 30 decembrie 2015 cu privire la aprobarea statelor de personal pentru anul 2016, administrația SRL „Dina-Cociug” a aprobat statele de personal ale acesteia pentru anul 2016 în număr de 212 unități. Astfel, la capitolul II (Direcția Comercială), subcapitolul II.I.II (secția de asamblare), pct. 2 se regăsește în lista statelor de personal pentru anul 2016 funcția deținută de intimat în număr de 4 unități, cu un salariu în mărime de 3500 lei lunar.

Afirmă că, prin ordinul nr. 393 C din 30 decembrie 2016 a fost aprobată lista statelor de personal ale SRL „Dina-Cociug” pentru anul 2017 în număr de 220 unități. Astfel, la capitolul II (Departamentul Vânzări), subcapitolul 2.1.3 (secția montare UCT), pct. 2 se regăsește în lista statelor de personal pentru anul 2017 funcția deținută de intimat în număr de 2 unități, cu un salariu în mărime de 4 200 lei lunar.

Relevă că, reducerea statelor de personal în număr de 2 unități, efectuată prin ordinul nr. 197 C din 11 iulie 2016 privind cu privire la efectuarea măsurilor

organizatorice în legătură cu reducerea numărului de personal, a fost reflectată în lista statelor de personal pentru anul 2017.

Invocă că, conform Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la practica judiciară a examinării litigiilor care apar în cadrul încheierii, modificării și încetării contractului individual de muncă nr. 12 din 03 octombrie 2005, la soluționarea litigiului privind concedierea conform art. 86 alin. 1) lit. c) CM urmează a se verifica dacă salariatul eliberat nu are dreptul preferențial de a fi lăsat la lucru conform priorităților expuse la art. 183 din Codul muncii.

Declară că, soluționând chestiunea privind reducerea numărului sau a statelor de personal, administrația este în drept, în limitele profesiilor și funcțiilor similare, să efectueze regruparea salariaților și să transfere un lucrător mai calificat, funcția căruia se reduce, cu consimțământul lui, în altă funcție, concediind din această funcție, în baza temeiurilor indicate, lucrătorul mai puțin calificat. Dacă administrația nu a beneficiat de acest drept, instanța judecătorească nu trebuie să supună discuției raționalitatea acestei regrupări.

Prin referința depusă la data de 15 decembrie 2017 Vladimir Spînu a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 17 ianuarie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, în baza contractului individual de muncă nr. 1 din 12 ianuarie 2009, Vladimir Spînu a fost angajat în funcția de maestru sector în Secția de montare din cadrul SRL „Dina-Cociug”, pentru o perioadă nedeterminată.

Prin ordinul SRL „Dina Cociug” nr. 197 C din 11 iulie 2016 a fost exclusă din statele de personal, începând cu 11 septembrie 2016, funcția de maestru (Secția de montare din cadrul Departamentului utilaj comercial și tehnologic) – 2,0 unități, iar prin ordinul SRL „Dina-Cociug” nr. 198 C din 11 iulie 2016 a fost adus la cunoștința lui Vladimir Spînu, maestru Secției de montare din cadrul Departamentului utilaj comercial și tehnologic faptul că, conform ordinului nr. 197 C din 11 iulie 2016, funcția deținută a fost supusă reducerii, începând cu data de 11 septembrie 2016.

Ulterior, prin ordinul SRL „Dina-Cociug” nr. 276 C din 08 septembrie 2016 Vladimir Spînu a fost concediat din funcție și a fost desfăcut contractul individual de muncă nr. 1 din 12 ianuarie 2009, începând cu data de 12 septembrie 2016.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Vladimir Spînu a solicitat anularea ordinului SRL „Dina-Cociug” nr. 276 C din 08 septembrie 2016 cu privire la concediere, restabilirea sa în funcția de maistru de sector al Secției de montare din cadrul SRL „Dina-Cociug” și încasarea de la SRL „Dina-Cociug” în beneficiul său a salariului mediu pentru absența forțată de la lucru, începând cu data concedierii pînă la data emiterii hotărârii judecătorești, a sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5000 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, anulând ordinul SRL „Dina-Cociug” nr. 276 C din 08 septembrie 2016 cu privire la concediere, restabilindu-l pe Vladimir Spînu în funcția de maistru al Secției de montare din cadrul SRL „Dina-Cociug” și încasând de la SRL „Dina-Cociug” în beneficiul lui Vladimir Spînu salariul mediu pentru absența forțată de la lucru pentru perioada 12 septembrie 2016 – 02 decembrie 2016 în mărime de 8829,20 lei, suma de 3000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, iar în total suma de 14829,20 lei, în rest respingând acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către SRL „Dina-Cociug”, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

Din materialele dosarului rezultă că, Vladimir Spînu, înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, a invocat că, ordinul SRL „Dina-Cociug” nr. 197 C din 11 iulie 2016 cu privire la efectuarea măsurilor organizatorice în legătură cu reducerea numărului de personal nu este motivat din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la reducerea statelor de personal; nu i-a fost propus în scris o altă funcție în cadrul SRL „Dina-Cociug”; în cadrul unității respective existau locuri de muncă vacante, însă angajatorul a redus anume funcția deținută de către el și la concediere, angajatorul nu a ținut cont de dreptul său preferințial de a fi lăsat la lucru.

Conform art. 86 alin. (1) lit. c) din Codul muncii, concedierea - desfacerea din inițiativa angajatorului a contractului individual de muncă pe durată nedeterminată, precum și a celui pe durată determinată - se admite pentru reducerea numărului sau a statelor de personal din unitate.

Conform art. 88 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 al.(1) lit. b) și c) doar cu condiția că va emite un ordin (dispoziție, decizie, hotărâre), motivat din punct de vedere juridic sau economic, cu privire la lichidarea unității ori reducerea numărului sau a statelor de personal.

În speță, se reține că, din ordinul SRL „Dina-Cociug” nr. 197 C din 11 iulie 2016 cu privire la efectuarea măsurilor organizatorice în legătură cu reducerea numărului de personal rezultă că, excluderea din statele de personal, începând cu 11 septembrie 2016, a funcției de maistru (Secția de montare din cadrul DUCT) a avut

loc în legătura cu micșorarea volumului de lucrări la serviciile prestate de către SRL „Dina-Cociug”, necesitatea micșorării cheltuielilor de salarizare și optimizării statelor de personal.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, angajatorul SRL „Dina-Cociug” a motivat ordinul enunțat din punct de vedere economic.

Conform art. 88 alin. (1) lit. c) și d) din Codul muncii, angajatorul este în drept să concedieze salariații de la unitate în legătură cu lichidarea acesteia ori în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal (art.86 al.(1) lit. b) și c) doar cu condiția că: o dată cu preavizarea în legătură cu reducerea numărului sau a statelor de personal, va propune în scris salariatului preavizat un alt loc de muncă (funcție) în cadrul unității respective; va reduce, în primul rând, locurile de muncă vacante.

Din materialele dosarului rezultă că, la data de 11 iulie 2016, data emiterii ordinului de preavizare, SRL „Dina-Cociug” nu avea careva funcții vacante, care i-ar permite lui Vladimir Spînu de a fi angajat în altă funcție.

Conform adeverinței, anexate la materialele dosarului, angajatorul deținea următoarele funcții vacante și, anume, contabil; energetic principal; specialist protecția sănătății și securității nuncii; electromecanic; manager în activități comerciale; specialist coordonator; conducător auto; inginer proiectant; montator sisteme și echipamente sanitare; muncitor auxiliar și electrogazosudor.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, pentru funcțiile enunțate, Regulamentul intern al SRL „Dina-Cociug” prevede deținerea anumitor certificate și/sau diplome de perfecționare, care i-ar permite intimatului de a lucra în una din funcțiile vacante existente la acel moment.

Mai mult ca atât, conform structurii organizatorice a Secției de montare, în care activa intimatul, exista o funcție de maestru vacantă, însă prin ordinul SRL „Dina-Cociug” nr. 197 C din 11 iulie 2016 a fost exclusă din statele de personal atât funcția de maestru deținută de către intimat, cât și funcția de maestru vacantă.

Conform art. 183 din Codul muncii, în caz de reducere a numărului sau a statelor de personal, de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru beneficiază salariații cu o calificare și productivitate a muncii mai înaltă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că, determinarea angajaților care vor dispune de dreptul preferențial de a fi lăsați la lucru reieșind din calificarea și productivitatea mai înaltă a muncii ține de competența exclusivă a angajatorului.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră că, ordinul SRL „Dina-Cociug” nr. 276 C din 08 septembrie 2016 cu privire la concediere este legal și nu sunt temeiuri pentru anularea acestuia.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea lui Vladimir Spînu împotriva Societății cu răspundere limitată „Dina-Cociug” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral de respins ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Dina-Cociug”.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 și hotărârea Judecătorei Ciocana, municipiul Chișinău din 02 decembrie 2016 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vladimir Spînu împotriva Societății cu răspundere limitată „Dina-Cociug” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se respinge acțiunea lui Vladimir Spînu împotriva Societății cu răspundere limitată „Dina-Cociug” cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilire la lucru, încasarea salariului pentru absența forțată de la lucru și repararea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorei

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic